

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦИАЛЬНАЯ

GAZETA

Nº

93.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 24-го Ноября. — 1839 — Wilno. Piątek. 24-go Listopada.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

30 ч. сего Ноября, городъ нашъ праздновалъ день возшествія на Престолъ Его Императорскаго Величества. Въ 11 часовъ утра Господинъ Виленскій Военный Губернаторъ, Гродненскій, Минскій и Бѣлостокскій Генераль-Губернаторъ, Генераль-Адъютантъ Князь Долгоруковъ, изволилъ принимать съ поздравленіемъ Г.Г. Военныхъ и Гражданскихъ Чиновниковъ и Дворянство. По отслуженіи Божественной Литургии въ Дворцовой Церкви, совершенно было благодарственное молебствіе съ коленно-преклоненіемъ и восхитіемъ многолѣтія Его Императорскому Величеству и всему Августѣйшему Императорскому Дому.

Во всѣхъ храмахъ прочихъ исповѣданій, въ то же время, возсылаемы были благодарственные молебствія.

Въ 3 часа пополудни у Его Сіятельства Господина Виленскаго Военнаго Губернатора былъ большой обѣдъ, для почетнѣйшихъ лицъ.

Вечеромъ городъ иллюминированъ.

Всерадостнѣйшій день сей заключенъ блистательнымъ баломъ, даннымъ Его Сіятельствомъ Господиномъ Виленскимъ Гражданскимъ Губернаторомъ.

Санктпетербургъ, 14 Ноября.

Высочайшій Грамота.

Нашему Любезно-вѣрному, благородному Дворянину Тамбовской Губерніи.

Утвердивъ постановленіе Дворянства Тамбовской Губерніи, о новомъ его денежномъ пожертвованіи на усиленіе способовъ содержанія Тамбовскаго Кадетскаго Корпуса, Мы съ особеннымъ удовольствіемъ изъясняемъ Дворянству благоволеніе Наше, за такое постоянное и примѣрное къ образованію благороднаго юношества и пользѣ общей содѣйствіе, желаніемъ Нашимъ вполне соответствующее.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Царское-Село.

7-го Октября 1839 года.

Высочайшимъ Приказомъ, 11-го Ноября, умершій Начальникъ Инженеровъ Отдѣльнаго Кавказскаго Корпуса, Генераль-Маіоръ Баумеръ, исключенъ изъ списковъ.

— Капитанъ - Лейтенантъ Гвардійскаго Экипажа Страннолюбскій, Высочайше назначенъ Начальникомъ Камчатки, съ производствомъ въ Капитана 2-го ранга и съ состояніемъ по флоту, на мѣсто Капитана 1-го ранга Шахова.

ВІДНОМОСТІ КРАЈОВЕ.

Вильно.

Дня 20-го текущаго Listopada, miasto nasze uczęściło obchodami rocznicę Wstąpienia na Tron Najjaśniejszego Cesarza Jego Mości. O godzinie 11-jej rano, Pan Wileński Wojenny Gubernator, Grodzieński, Miński i Białostocki Jenerał-Gubernator, Jenerał-Adjutant, Xiążę Dołgorukow, przyjmował powinszowania PP. Wojskowych i Cywilnych Urzędników i Dworzanstwa. Po Mszy Świętej, w Kaplicy Pałacowej, odprawione były dziękczynne modły z przyklękaniem i zaśpiewaniem długich lat Jego Cesarzkiej Mości i całemu Najjaśniejszemu Cesarzowskiemu Domowi.

We wszystkich Świątyniach innych wyznań, w tymże czasie, odprawiały się dziękczynne modły.

O godzinie 3-ciej po południu był wielki obiad u Jaśnie Oświeconego Pana Wileńskiego Wojennego Gubernatora, dla znakomitszych osób..

Wieczorem miasto było oświetlone.

Najradośniejszy dzień ten zakończony został świetnym balem, danym przez Jaśnie Oświeconego Pana Wileńskiego Cywilnego Gubernatora.

Санкт-Петербургъ, 14-го Listopada.

Найвышшій Дипломатъ.

Укоchinemu Намъ и вѣрному, Заемному Дворянству Губерніи Тамбовской.

Утвердивъ постановленіе Дворянства Губерніи Тамбовской, о новой его денежной офферѣ на помноженіе способовъ utrzymania Тамбовскаго Корпуса Кадетскаго, ко szczególnejścieмъ sadowoleniemъ oświadczamy Dworzanstwu sadowolenie Nasze, za tak stateczne i wzorowe do kształcenia ślacheckiej młodzieży i ku dobru powszechnemu przykładanie się, życzeniem Naszymъ w zupełności odpowiadające.

Na autentyku Własną Jego Cesarzkiej Mości ręką podpisano:

НИКОЛАЙ.

Царское-Село.

7-го Października 1839 roku.

Przez Najwyższy rozkaz dzienny, 11-go Listopada, zmarły Naczelnik Inżynierów Oddzielnego Korpusu Kaukaskiego, Jenerał-Major Baumer, wykreślony z listy rang.

— Kapitan-Porucznik Ekwipażu Gwardyjskiego Strannolubski, Najwyżej mianowany Naczelnikiem Kamoratski, z podniesieniem na Kapitana 2-giej rangi i z liczeniem we Flocie, na miejsce Kapitana 1-jej rangi Szachowa.

— Въ Именномъ Его Императорскаго Величества Высочайшемъ указѣ данномъ Правительствующему Сенату въ 18 день минувшаго Октября изображено:

„Въ слѣдствіе представленія Министра Финансовъ, въ Государственномъ Совѣтѣ разсмотрѣннаго, повелѣваемъ: право временно дарованное купцамъ 3-й гильдіи съ 1834 по 1836 годъ и потомъ продолженное по 1-е Января 1840 года, на вывозъ по всей Европейской сухопутной границѣ всякаго рода товаровъ, тарифомъ незапрещенныхъ, для вышшаго распространѣнія отпускной нашей торговли, продолжить еще по 1 Января 1844 года, на прежнемъ основаніи, но съ тѣмъ, чтобы отпускъ такимъ образомъ товаровъ отъ имени купца 3-й гильдіи ограничивался, въ теченіе каждаго года, суммою 120 т. р.; при отпущеніи же превосходящихъ сію сумму, взыскивать двойныя повинности по высшимъ гильдіямъ; именно: если отпущено до 300 т. р., то повинности двое по 1-й гильдіи.“

— Отставной Подполковникъ Бронз де-Сентъ-Ипполитъ получилъ шестилѣтній привилегіи на устройство неопрокидывающихся экипажей на новое устройство лампы съ уравнивателемъ, и на центробѣжную сушильную машину.

— Иностранецъ Петти получилъ шестилѣтнюю привилегію на способъ приготовления тисненыхъ кожъ, по методу *Laburio*.

— Иностранный гость Карлъ Моберли получилъ шестилѣтнюю привилегію на введеніе въ Россію способа и аппарата для мыловаренія, изобретенія *Dunna*.

— Государь Императоръ, по Положенію Комитета Г. Министровъ, въ слѣдствіе представленія Г. Министра Народнаго Просвѣщенія, изъявляя Высочайшее соизволеніе на отпущеніе бывшаго Старшаго Учителя Дарптекской Гимназіи *Прейса* для изученія Исторіи и Литературы Славянскихъ нарѣчій за границею, какъ въ Славянскія земли, такъ и въ нѣкоторые другія мѣста, славящихся или пребывающихъ въ нихъ извѣстныхъ по сей части Ученыхъ или въ другомъ отношеніи къ означеннымъ предметамъ, на два года съ половиною, съ производствомъ ему на содержаніе и путевыя издержки по 4,000 руб. въ годъ изъ экономической суммы С. Петербургскаго Университета.

— На основаніи § 116 Высочайше утвержденного 2 Октября 1838 г. Устава Сохранной Казны, заемщики совершившіе займы свои серебряною монетою, лишены права получать копія съ представленныхъ ими на заложенные имѣнія свидѣтельствъ, для употребленія оныхъ въ залогъ по нѣкоторымъ дозволеннымъ поставкамъ и откупамъ, и посему не могутъ пользоваться и надбавочною ссудою, вмѣсто сихъ копій выдаваемою. Но такъ какъ, на основаніи Высочайшаго Манифеста, обнародованнаго 2 Іюля сего года, нынѣ все займы совершаются серебромъ, то Г. Действительный Тайный совѣтникъ *Лаанскій*, представляя о семъ С. Петербургскому Опекунскому Совѣту, находилъ справедливымъ дозволить заемщикамъ, получившимъ въ ссуду серебряную монету до изданія означеннаго Манифеста, пользоваться наравнѣ съ прочими правомъ полученія какъ копій съ свидѣтельствъ, такъ и надбавочной ссуды въ опредѣленномъ тѣмъ Манифестомъ размѣрѣ, т. е. по 15 руб. серебромъ на каждую ревизскую душу, на предписанномъ для сихъ ссудъ основаніи. Опекунскій Совѣтъ на приведеніе такового мнѣнія его въ дѣйствіе, испрашивалъ Высочайшаго Его Императорскаго Величества соизволенія. На всеподданнѣйшемъ докладѣ о семъ, Его Величество, въ 23 день Сентября 1839 года, собственноручно написать изволилъ: „Быть по сему.“

— Г. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ уведомилъ Г. Министра Народнаго просвѣщенія, что Государь Императоръ, по Положенію Комитета Г. Министровъ, Высочайше повелѣть соизволилъ: постановленіе Новгородскаго Дворянства о сборѣ съ владѣльческихъ имѣній, въ теченіе наступившаго трѣхлѣтія, по 1 коп. съ души на украшеніе домовою церковью, находящейся въ зданіи Новгородской Гимназіи и навсегда по одной же копѣйкѣ съ души ежегодно на учрежденіе въ сей Гимназіи кафедры Правовѣдѣнія разрѣшить и привести въ дѣйствіе съ тѣмъ, чтобы постановленіе сіе, по точному смыслу 1 пункта 89 статьи Свода Законовъ о состояніяхъ, было равно обязательно какъ для Дворянъ присутствовавшихъ въ собраніи, такъ и для отсутствовавшихъ; чтобы преподаваніе лекцій Правовѣдѣнія введено было въ Новгородской Гимназіи въ видѣ дополнительнаго курса, въ двухъ высшихъ классахъ, безъ увеличенія Гимназическаго курса, съ опредѣленіемъ для сего предмета особаго Учителя на правахъ Старшихъ Учителей, съ жалованьемъ изъ предполагаемаго Дворянствомъ

— W Imiennym Jego Cesarskiej Mości Najwyższym ukazie, danym Rządzącemu Senatowi w dniu 18-m weszłego października wyrażono:

„Na skutek przedstawienia Ministra Skarbu, w Radzie Państwa rozpatrzonego, rozkazujemy: prawo, czasowie darowane kupcom 3 ciei gildy od roku 1834 do 1836 go i potem przedłużone do 1-go stycznia 1840 roku, na wywóz po całej Europejskiej granicy lądowej wszelkiego rodzaju towarów, przez taryfę zabronionych, dla większego zachęcenia wywozowego naszego handlu, przedłużyć jeszcze do 1-go stycznia 1844-go roku, na dotychczasowej podstawie, z tém atoli zastrzeżeniem, ażeby wywóz takim sposobem towarów w imieniu kupca 3 ciei gildy, ograniczał się w przeciągu roku każdego na 120 t. r., przy wywozach zaś, przewyższających tę summę, uzyskiwać podwójne powinności od wyższych gild, mianowicie: jeżeli wyślano do 500 t. r., wtedy powinności powiększyć — — — — —“

— Odstawny Podpółkownik Brun de-St.-Hippolite, otrzymał sześciolletnie przywileje na budowanie niewywracających się pojazdów, na nowe urządzenie lamp z urównicielem i na środkobieżną machinę suszarną.

— Cudzoziemiec Petit otrzymał sześciolletni przywilej na sposób wyrabiania skór uciskanych, podług metody *Laburio*.

— Gość cudzoziemski Karol Moberli, otrzymał sześciolletni przywilej na wprowadzenie do Rosyi sposobu i aparatu do warzenia mydła, wynalazku *Dunna*.

— Cesarz Jego Mość, po nastąpieniu postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, na skutek przedstawienia P. Ministra Narodowego Oświecenia, oświadczył Najwyższe zezwolenie na wystanie byłego Starszego Nauczyciela Gimnazjum Dorpackiego *Preisa*, dla uczenia się Historii i Literatury Sławiańskich dyalektów za granicą, tak do krajów Sławiańskich, jak też do niektórych miast szczególnych, słynących albo samieszkaniem w nich sławnych w tej gałęzi uczonych albo w innym stosunku do wymienionych przedmiotów, na dwa i pół lata, z wydawaniem jemu na utrzymanie się i wydatki podrózne po 4,000 rubli na rok, z summy ekonomicznej Uniwersytetu S. Petersburgskiego.

— Na podstawie § 116 Najwyższej utwierdzonej 2 października 1838 roku Ustawy Kasy Zachowawczej, pożycznicy, którzy zaciągnęli pożyczkę swoją w monacie srebrnej, pozbawieni byli prawa otrzymywać kopije ze złożonych przez nich na ewikoyą danych majątków świadectw, dla użycia ich na ewikoyą w niektórych dozwolonych dostawach i odkupach, i dla tego nie mogą też korzystać z dodatkowej pożyczki, zamiast tych kopij wydawanej. A jako, na podstawie Najwyższego Manifestu, ogłoszonego dnia 2-go Lipca tego roku, wszystkie teraz pożyczki czynią się w srebrze, przeto P. Rzeczywisty Radzca Tajny *Zawiański*, przedstawiając o tém St. Petersburgskiej Radzie Opiekunskiej, znajdował rzeczą słuszną dozwolnić pożycznikom, którzy otrzymali pożyczkę w srebrnej monecie przed nastaniem wspomnianego Manifestu, ażeby korzystali narównie z innymi z prawa otrzymywania jak kopij świadectw, tak i dodatkowej pożyczki w oznaczonym przez ten Manifest rozmiarze, t. j. po 15 rub. sr. na każdą rewizyjną duszę, na przepisanej dla tych pożyczek podstawie. Rada Opiekunska na przywiedzenie takowej jego opinii do skutku, starała się o Najwyższe Jego Cesarskiej Mości zezwolenie. Na najuniższem o tej rzeczy przełożeniu, Jego Cesarska Mość, w dniu 23-m Września 1839 roku, własną ręką napisać raczył: „Ma być podług tego.“

— P. Minister Spraw Wewnętrznychawiadomił P. Ministra Narodowego Oświecenia, że Cesarz Jego Mość, po nastąpieniu postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, Najwyższej rozkazał raczył: postanowienie Nowgorodzkiego Dworzanstwa o składce z majątków obywatelskich w przeciągu następnego trzechlecia, po 1 kopiejce z duszy na przyozdobienie kaplicy, znajdującej się w budowie Gimnazjum Nowgorodzkiego i niezawiesz po jednej kopiejce z duszy corocznie na ufundowanie w témże Gimnazjum Katedry Prawnych Nauk, dozwolić i przywieść do skutku z zastrzeżeniem, ażeby postanowienie to, podług istotnego brzmienia 1-go punktu 89 artykułu Połączenia Praw o stanach, było narównie obowiązującym, tak dla Dworzan, którzy byli obecni na zgromadzeniu, jako i dla nieobecnych; ażeby dawanie lekcyi Prawa zaprowadzonym było w Gimnazjum Nowgorodzkiem jako kurs dodatkowy, w dwóch wyższych klassach, bez powiększenia kursu Gimnazyalnego, z przeznaczeniem do tego przedmiotu osobnego Nauczyciela na prawach Nauczycieli starszych, z płacą z zamierzonej przez Dworzanstwo składki; i żeby takowe

сбора; и чтобы означенные сборы вносимы были изъ собственныхъ доходовъ помѣщиковъ, вмѣстѣ съ земскими повинностями, въ Уездное Казначейство, которое должно вести особыи каждому сбору счетъ.

— Правительствующій Сенатъ слушалъ рапортъ Господина Управляющаго Министерствомъ Внутреннихъ Дѣлъ, въ которомъ изъясняется, что Консулъ Великаго Герцога Мекленбургъ-Шверанскаго, Нейшлотскій и С. Петербургскій Временный 1-й гильди купецъ Христианъ Пренъ, состоящій въ званіи Консула съ Высочайшаго соизволенія, послѣдовавшаго въ Іюль 1816 года, бывъ избранъ С. Петербургскимъ Городскимъ обществомъ на наступившее трехлѣтіе въ Члены Коммерческаго Суда, вошелъ въ Городскую Думу съ прошеніемъ объ увольненіи его отъ означенной должности, такъ какъ онъ, по сопряженію съ званіемъ Консула обязанности, требующими весьма много времени, должности принять не можетъ; но С. Петербургское Губернское Правленіе, въ которое поступило представленіе о сей просьбѣ Прена, не нашло себя въ правѣ уволить его отъ поманутой должности по неимѣнію въ законахъ постановленія, дающаго Консуламъ право избѣгать общественной службы. Онъ Господинъ Управляющій Министерствомъ Внутреннихъ Дѣлъ получивъ о семъ отношеніе здѣшняго Военнаго Генерала Губернатора и снесся съ Г. Вице-Канцлеромъ, представилъ о семъ Комитету Гг. Министровъ, по положенію ко-его Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: купцовъ, имѣющихъ званія Консуловъ и Вице-Консуловъ иностранныхъ Державъ, отъ службы по выборамъ городскихъ обществъ въ Имперіи освободить, доколѣ они будутъ носить сіе званіе, и на семъ основаніи уволить и купца Прена отъ возложенной на него С. Петербургскимъ градскимъ обществомъ должности. (С.В.)

Одесса, 3-го Нолбра.

По извѣстіямъ изъ Константинополя, отъ 29 Октября н. ст. тамъ, по прежнему, ощущеніемъ недостатка въ хлѣбѣ. Множество судовъ съ баластомъ прошли черезъ Босфоръ въ Черное море. Это пода-етъ надежду, что съ ними получено будетъ изъ разныхъ портовъ Чернаго моря достаточное количество зернового хлѣба для продовольствія Оттоманской столицы. (О.Г.Ц.П.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Кобленцъ, 17 Нолбра.

Король, узнавъ, что памятникъ воздвигнутый Французскому Генералу Гошу, близъ селенія Вейсен-турмъ, приходитъ въ разрушеніе, пожаловалъ 700 талеровъ на починку оного.

Кельнъ, 15 Нолбра.

Въ нѣмѣхъ городѣ, равне какъ и въ другихъ большихъ городахъ Германіи, будутъ въ Іюнь мѣсяцъ сдѣ-дующаго года торжественные праздновать четвертый столѣтній юбилей въ память изобретенія книгопечата-нія. (О.Г.Ц.П.)

А в с т р і я.

Вѣна, 14-го Нолбра.

Императоръ издалъ повелѣніе, чтобы строго вызы-скивать за вся несчастные случаи на Сѣверной желѣз-ной дорогѣ, приписывая оныя недостатку предусто-трительности. Въ слѣдствіе сего объявлено дирекціи означенной дороги, что за первый случай будетъ взы-скано съ нея пенн 10 000 рейнскихъ гульденовъ кон-венціональною монетою; если же это не подѣйстви-етъ, то правительство или лишитъ компанію правил-легій, или ограничитъ ихъ по усмотрѣнію.

16 Нолбра.

Вчера, по желанію вдовствующей Императрицы, данъ былъ концертъ въ театрѣ у Кораноскихъ воротъ, въ пользу Сестръ Милосердія. На прочихъ театрахъ, по случаю праздника Св. Леопольда, не было пред-ставленія, и потому на концертъ собралась многочис-ленная публика. Весь дворъ былъ также на семь концертъ. Вдовствующая Императрица была встрѣ-чена при входѣ въ залу троекратнымъ восклицаніемъ: „Да здравствуетъ Императрица!“ Ея Величество о-сновала въ Австріи богоугодное заведеніе Сестръ Ми-лосердія, которое состоитъ теперь подъ ея покрови-тельствомъ. (О.Г.Ц.П.)

22 Нолбра.

Окончательное рѣшеніе споровъ съ Мегмедомъ-Али начинается. На Турецкой флотъ въ Алексан-дріи будутъ перевезены жизненные припасы. Вице-Король вѣроятно получитъ большею частію призна-ніе своихъ требованій; только орудій Аданской и Таврской проходы, причиняютъ затрудненія.

25-го Нолбра.

Изъ Лукки пишутъ, что Графъ Бруннеки, изъ

складки вносимые бытъ зъ власныхъ доходовъ оывателей, раземъ зъ зиемскими повинностями, до подскарбства по-вѣствового, кѣоре ма утрzymываѣ особны каждаго побо-ра rachunek.

— Рѣдззззз Сенатъ слухали рапорту Пана Зарззззз-зззззго Ministerium Spraw Wewnetrznych, w którym wyraża, że Konsul Wielkiego X gcia Meklenbursko-Szwerińskiego, Neislotski i St. Petersburgski Czasowy 1-szej gildy Kupiec, Christian Pren, będący w obo-wiązkach Konsula, za Najwyższemъ разрешеніемъ, nasta-łemъ в Lipcu 1816 roku, zostawszy wybranyмъ przezъ Zgromadzenie Miejskie St. Petersburgskie на trzech-le-cie zacięte на Członka Sądu Handlowego, podał do Rady Miasta prośbę о uwolnieniu go od pomienione-го obowiązku, gdyż on, w połączonych z miejscemъ Kon-sula obowiązkach, wymagającychъ bardzo wiele czasu, urzędowania przyjąć nie może; ale Rząd Gubernialny St. Petersburgski, do którego uczynione było przedsta-wienie о tej prośbie Прена, nie znajdowało siebie z pra-ва mocnemъ uwolnić go od pomienionego urzędowania, nie znajdującъ в правахъ postanowienia, dają ego Kon-sulomъ prawo do uchylania się od służby publicznej. P. Zarządззззз Ministerium Spraw Wewnetrznych, otrzy-маwszy о тѣмъ komunikacyą тут-зззззго Wоенного Jenerała Gubernatora i zniósłszy się z P. Vice-Kancle-rzemъ, przedstawiałъ о тѣмъ Komitetowi PP. Mini-trów, po nastalemъ którego postanowieniu Cesarz Jkco Mość Najwyżejъ rozkazać raczył: kupców, mającychъ nazwa-ние Konsulów i Vice Konsulów Mosarstwъ Cudzoziem-skich, od służby z wyboru Zgromadzeń Miejskichъ в Im-періи uwolnić, dopóki oni będą mieli to nazwanie, i на теј osnowie uwolnić i kupca Прена od włożonego наń przezъ St. Petersburgskie Zgromadzenie Miejskie obowiąz-ku. (G.S.)

Одесса, 3-го Listopada.

Podługъ doniesień ze Stambułu, z dnia 29 Październi-ка, daje się tamъ czuć, jakъ dawniej, brakъ zboża. Mnós-тво statkówъ z balastemъ przeszło przezъ Bosforъ на mo-rze Czarne: co czyni nadzieję, że dostarczą z różnychъ portówъ dostateczną ilośćъ zboża, dla zaopatrzenia stoli-цы Otтоманской. (G.R.K.P.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Р а с с я.

Koblenc, 17 Listopada.

Król nasz, uwiadomiony, że pomnikъ Francuskiego Jenerała Hoche, stojący на wzgórku przy wsi Weis-senthurm, zbliża się do upadku, przeznaczyłъ 700 tala-rowъ на trwałe jego odnowienie.

Kolonia, 15 Listopada.

Nasze miasto, równie jakъ i inne wielkie grody в Niemczech, obchodzić będzie в przyszłymъ roku, в Czerwcu, czwartą stuletnią pamiątkę wynalezienia druku. (G.R.K.P.)

А в с т р я.

Wiedeń, 14-go Listopada.

Cesars, jakъ się dowiadujemy, wydałъ rozkazъ wła-dzomъ, aby najciężej karały wszelkie, wydzierające się wypadki на drodze żelaznej północnej, з powodu, że те przy przeczności не miałyby miejsca. Dyrekcji za-тѣмъ pomienionej drogi oznajmiono, że за pierwszy przy-padekъ ма być wynierzona на nią кара 10,000 zł. reń-mon, kon., а gdyby то не pomogło, rządъ albo odbie-rze jej przywileje, albo je pewnymъ sposobemъ ograni-czy.

16-go Listopada.

Wczora odbywał się koncertъ в театrze, przy bra-mie Karynockiej, dawany zgodnie зъ życzeniemъ Cesarzo-wej wdowy, на korzyśćъ Siostrъ Młosierdzia. Wszyskie inne teatra, jako в dzieńъ Św. Leopolda, Patrona Au-stryi, były zamknięte; dla tego też sala koncertowa była przepelniona słuchaczami. Cały dwórъ był obe-ucnymъ. Cesarzowa wdowa, przy wejściu powitana by-ła przezъ publiczność trzykrotnie okrzykiemъ: niechъ ży-je! jako opiekunka zakładu Siostrъ Młosierdzia, przezъ nią wprowadzonego i utrzymywanego в Austrii. (G.R.K.P.)

22 Listopada.

Blizkimъ jestъ ostateczny układъ зъ Mehmed-Alim. Na flotę Turcką в Alexandrii ładująъ zapasy żywno-ści. Vice-Królъ otrzyma zapewne większą częśćъ swychъ życzeń; całą trudnośćъ stanowią tylko okrągъ Adana i przesmykъ Tauru.

25 go Listopada.

Z Lukki piszą, że Hrabia Bruasetti, który Dwora

сколько дѣтъ прежде бывшій представителемъ нашего Двора въ Мадридѣ, а въ послѣднее время въ Туринѣ, опасно боленъ въ своемъ замкѣ, недалеко Пизы. Врачи сомнѣваются въ его спасеніи.

Пресбургъ, 19-го Нолбра.

Здѣшняя Газета публикуетъ вновь два къ Его Величеству Императору, составленные сеймомъ представленія, отъ 12 ч. с. м. Въ одномъ изъ нихъ проситъ сослѣдствіе назначить день, въ который Ея Величество Императрица, будетъ коронована Венгерскою Королевою, во второмъ заключаются предположенія на счетъ квартиръ и продовольствія военныхъ.

(A.P.S.Z.)

Г а р м а н і я.

Висбаденъ, 17 Нолбра.

Король Бельгійскій находится еще здѣсь, и объ отъѣздѣ его еще ничего не слышно. Третьяго дня прибылъ сюда Герцогъ Кобургскій для свиданія съ Е. В. (О.Ц.Г.И.)

Ф р а н ц і я.

Парижъ, 15-го Нолбра.

Въ Монитерѣ напечатана слѣдующая статья, въ оправдѣніе неосновательныхъ извѣщеній легатическихъ журналовъ: Въ некоторыхъ журналахъ пишутъ, что Герцогъ Бордосскій имѣлъ частную аудіенцію у Папы. Герцогъ дѣйствительно прибылъ въ Римъ, но вовсе неожиданно и безъ паспорту, какъ состоящій въ свѣтѣ Принца Леона, которому паспортъ выданъ уже весьма давно, только на его имя, и не заведательствованъ. Папа не давалъ аудіенціи Герцогу и даже въ Diario не было извѣщенія о его приѣздѣ.

16-го Нолбра.

Въ журналѣ Presse возмущаютъ Министранъ, что бы они напомнили Лорду Пальмерстону объ этомъ, вывѣсти Англійскія войска изъ Бискайскихъ прибрежныхъ городовъ, немедленно по окончаніи войны въ северной Испаніи. Гавань Passage не будучи вовсе защищена со стороны материка, бесполезна для Англіи, и вѣроятно оную безъ труда возвратятъ Испанцамъ; но Сантоа есть весьма важный пунктъ для Испаніи. Городъ также аріпкохъ съ береговой стороны, какъ и со стороны моря и нѣтъ гавани, равно удобную для военныхъ и купеческихъ судовъ. Англичане легко могутъ держаться въ немъ и учредить тамъ складочное мѣсто для товаровъ всей северной Испаніи. Наполеонъ называлъ Сантону Гибралтаромъ океана, и всегда утверждалъ, что если Англичане когда либо займутъ сей городъ, то никогда уже не оставятъ оный; почему Французское правительство должно стараться, чтобы она въ скорѣйшемъ времени очистила Сантону.

17 Нолбра.

Всѣ просвѣщенные люди во Франціи, издавна замѣчаютъ, что послѣ заключенія торгового трактата съ Англіею, отечественная промышленность не можетъ ожидать большихъ выгодъ. Не разъ разсуждали о томъ, вѣлѣдъ ли ввести въ дѣйствіе хвалѣмую систему свободной торговли, и такимъ образомъ, не слѣдуетъ ли приступить къ Германскому таможенному союзу? Большая часть Французовъ, даже тѣ, которые занимаются торговлею и промышленностью, не знаютъ, на какихъ именно основаніяхъ заключенъ упомянутый союзъ. По сему, въ сегодняшнемъ номерѣ Journal des Débats помещенъ взглядъ на основаніе, и развитіе сего союза. Вступленіе изложено слѣдующимъ образомъ: „Германскій таможенный союзъ, съ каждымъ днемъ пріобрѣтаетъ болѣе прѣимущества въ глазахъ истинныхъ друзей отечественной промышленности. Трактатъ, заключенный онымъ въ нынѣшнемъ году съ Голландіею, усилія для привлеченія Бельгіи, а равно и новаго сила пріобрѣтенная оными въ слѣдствіе конференціи въ Берлинѣ, представляютъ для Франціи важныя причины, чтобы примкнуть къ оному. Настоящее status quo нашей торговли, неможетъ продолжаться по отношеніямъ одной къ другимъ націямъ, ибо становится для насъ вреднымъ. Та, которые писали у насъ таможенный уставъ, пожертвовали земледѣльцамъ, между тѣмъ, какъ эта отрасль нашей промышленности въ особенности требуетъ поощренія. Мы имѣемъ, на примѣръ, вина отличнаго качества, и слѣдовало бы принять всевозможныя таможенныя мѣры для способствованія отпуску оныхъ на рынки. Вино требуетъ много заботъ, и потому доставка оного обогатитъ бы наше судоходство, если бы вывозъ оного производился нескладочительно чрезъ восточныя границы. При всемъ томъ, по отпуску торговли винами встрѣчается столько препятствій, и торгъ оными до того уменьшился, что стоимость отпусковыхъ изъ Франціи въ Англію являть, превосходитъ стоимость вывозимыхъ туда винъ. Кто же повѣритъ, что Нормандскіе разводчики курицъ, въ коммерческихъ своихъ сношеніяхъ съ Англіею,

нашего былъ прѣзъ латъ много Representantem въ Мадриде, недавно въ Туринѣ, и въ замкѣ своемъ, недалеко Пизы, сильно боленъ. Медики свѣдѣли о его оздоровленіи.

Пресбургъ, 19 Listopada.

Газета тутѣшняя вновь оглашаетъ два предложенія Сейму до J. C. Моши, под 12 т. м. Въ одномъ изъ нихъ проситъ Станъ о вынѣсѣніи дня на Коронацію Цесарзowej Jej Моши, jako Królowej Węgierskiej, въ другомъ объектъ сѣ проекта взгляда кватерунку и утѣшанія војска. (A.P.S.Z.)

Н и м е т.

Висбаденъ, 17 Listopada.

Бави ту оіагге Król Belgijski. О выѣздѣ его нѣ слыхать. Прѣдвѣсѣра прѣбылъ ту Xiąże Koburski z dwóma synami, w celu odwiedzenia Monarchy. (G.R.K.P.)

Ф р а н ц у з а.

Парижъ, 15-го Listopada.

Monitor, powodowany rozmaitemi, аеа беззасадными доносеніями dziennikow legitymistowskich, огласилъ днѣшній артыкулъ: Niekóre dzienniki głosz, że Xiąże Bordeaux miał prywatne posłuchanie u Papieża. Xiąże, przybył istotnie do Rzymu, а toli zupełnie niespodziewanie i bez pasportu jedynie tylko jako należący do orszaku Xięcia Levis, który sam miał wydany na swą osobę pasport, dawno upłyniony i niewiadowany. Ojciec Św. nie udzielił Xięciu Bordeaux żadnego posłuchania; а nawet Diario otrzymał polecenie niedonoszania o jego przybyciu.

16 Listopada.

Dziennik Presse radzi Ministrom, aby przypomnieli Lordowi Palmerston, dane przez niego przyrzeczenie, iż za ukończeniem wojny na północy w Hiszpanii, wojsko Angielskie wyciągnie z portów Biskajskich. „Port Passage (pisze pomianiony dziennik) nie wiele jest dla Anglii użytecznym: bo żadnej odładu nie ma obrony, nie będzie tam żadnej czynności trudności w odładaniu go Hiszpanii. Ale nader ważnym stanowiskiem jest dla niej Santona; to miasto jest równie mocne od ład, jak i od morza; jest wybornym portem wojennym i handlowym. Łatwo będzie Anglikom w nim się usadowić i założyć skład towarów, dla całej północnej Hiszpanii. Już Napoleon nazywał Santonę, Gibraltarem Oceanu, i kilkakrotnie utrzymywał, że, jeżeli się Anglicy raz tam usadowią, nigdy miejsca tego nie oddadzą. Zatem Rząd Francuzki starać się powinien, aby jak najprędzej Santona Hiszpanii zwróconą została.

17-го Listopada.

Wszystkie oświeconiejsze osoby we Francyi, uważając oddawna, że po traktacie handlowym z Anglią, przemysł krajowy nie wiele korzyści spodziewać się może, nie raz pytanie to браły pod rozważę, czyliby tak zachwalony systemat wolnego handlu nie mógł być wprowadzony w wykonanie, а tym sposobem, czyliby nie należało przystąpić do Niemieckiego Związku Celnego? Część większa Francuzów, а nawet, która się handlem i przemysłem zajmuje, nie wie: na czym się opiera pomianiony Związek; аtem Journal des Débats, w dzisiejszym swoim numerze, skreśla tego związku dalsze powstanie i rozpostrzenienie się. Wstęp do tego zaczyna następującym sposobem: „Związek Niemiecki Celny, zasługuje codziennie więcej na baczną przysięgę krajowego przemysłu. Traktat w b. r. przemyślnie z Hollandyą zawarty, usiłowania w celu przysięgnięcia sobie Belgii, tudzież nowa siła, jakiej nabył przez konferencye w Berlinie, stają się coraz ważniejszą dla Francyi powodem przystąpienia do niego. Stan naszego handlu, względnie innych narodów, nie pozwala dotychczasowego status quo, gdyż dla nas staje się szkodliwym. Ci, co u nas pisali prawa celne, poświęcili rolnictwo; kiedy wѣśnie ta gałąź naszego przemysłu potrzebuje najwięcej zachęty. Mamy np. wina wybornych gatunkach; ich wywóz powinien być przedmiotem wszystkich naszych usiłowań celnych. Wina, będąc towarem potrzebującym wiele miejsca, zбогаціły бы naszą flegugę, gdyby nie przeszedł tylko granice wywożone były. Niemniej jednak od 25 lat, wywóz win naszych znajduje przeszkody, а obecnie ten handel tak jest przytłumiony, że wartość win, do Anglii wysyłanych, mniejsza jest od wartości jaj, które od nas biorą ci wyspiarze. Ktoś uwierzy, iżby kurniki Normandyi, w stosunkach z Anglią, znakomitszą grali rolę, od piwa Medoku, Burgundy i Szampanii! Związek Niemiecki otwiera nam targowicę najmniej 25 milionów przemysłowych i dostatekni spozycowacy. Przez połączenie się z nimi ułatwi się układy. Ich rękodzielnie tak daleko nie doszły, iżby wpróbowanie się z nimi mogło zniszczyć

гораздо важнее, нежели владѣльцы погребовъ Медокскихъ, Бургундскихъ и Шампанскихъ. Германскій таможенный союзъ открываетъ намъ торговлю, по крайней мѣрѣ съ 25 милліонами промышленныя и достаточныя потребители. Соединеніе съ ними облегчить переговоры. Мануфактуры ихъ не усовершенствованы еще до того, чтобы соперничество съ ними могло привести въ упадокъ нашу промышленность, какъ соперничество съ Англіею. Вотъ двѣри, въ которую прежде всего надобно постучаться. Узы Германскаго союза съ каждымъ днемъ становятся тѣснѣе. Конвенція заключенная 30 Іюля 1838 г. между Государствами участвующими въ Германскомъ союзѣ, положила главное основаніе денежнаго курса, а какъ Пруссія занимаетъ въ союзѣ мѣсто Генеральнаго Казначея, то Пруссія кредитныя цѣнности будутъ имѣть курсъ въ цѣлой Германіи. На послѣднихъ совѣщаніяхъ въ Берлинѣ, установленъ единообразный вѣсъ. Обстоятельства сіи утверждаютъ могущество Пруссіи, хотя она и дорогою цѣною платитъ за выгоды, доставляемыя оной союзомъ. Пруссія мануфактуры съ трудомъ выдерживаютъ соперничество Саксонскихъ, гдѣ промышленность быстро возвысилась до совершенства. Въ отношеніи доходовъ, Пруссія въ убыткѣ. Раздѣлъ общаго таможенного сбора, увеличилъ противу прежняго доходы нѣкоторыхъ Государствъ, но Пруссіе Правительству повесело въ этомъ случаѣ ущербъ. Въ слѣдующей статьѣ мы покажемъ, какое положеніе слѣдуетъ принять Франціи въ отношеніи къ Германскому союзу.

— Вчера Г-нъ Гизо, немедленно по прибытіи своемъ въ Парижъ получивъ приглашеніе во Дворецъ, гдѣ Король принималъ его въ аудіенціи.

— Англійскій посланникъ Лордъ Гренвилль, за нѣсколько предъ тѣмъ дая, имѣлъ продолжительное совѣщаніе съ Маршаломъ Султомъ и какъ слышно, требовалъ нѣкоторыхъ объясненій насчетъ предложеннаго составленія резервной Эскадры въ Тулонѣ. Увѣряютъ, что Маршалъ изложилъ со всею искренностью передъ Англійскимъ дипломатомъ все поводы заставившіе Тюльерійскій Кабинетъ, принять эту мѣру предосторожности. Изъ всего обнаруживается, что Англійская политика уклонилась нынѣ значительно, чѣмъ прежде было. Однакожъ это обстоятельство, которое можетъ произвести опасеніе на счетъ *casus belli*, не причиняетъ Французскому Министерству ни малѣйшаго затрудненія. Слышно, что Диванъ опредѣлилъ непремѣнно, открыть вновь посредствующіе переговоры съ Мегмедомъ-Али, чтобы ускорить рѣшеніе восточнаго дѣла безъ участія Европейскихъ державъ. Вѣроятно въ намѣреніи содѣйствовать этому результату, послѣдовало и отозваніе Адмирала Руссена, сверхъ того этимъ способомъ, воспрепятствовали приведенію въ исполненіе предположеній на счетъ Европейскаго конгресса.

— Въ отношеніи извѣстія, что Англія заключила съ Австріею и третьею еще державою формальный договоръ, не только съ тою цѣлью, чтобы обезпечить цѣлость и независимость порты, но даже, чтобы въ случаѣ необходимости, принудить Мегмеда-Али на ходиться по прежнему въ подчиненности на правахъ леннаго владѣтеля подвластнаго Султану, журналъ *Presse* говоритъ: „Мы не въ состояніи ни подтверждать, ни опровергнуть это извѣстіе, почерпнутое изъ Нѣмецкихъ газетъ. Можемъ только сказать, что оно не лишено вовсе вѣроятности.“ (G.C.)

21-го Нолбра.

Министры сегодня собравшись для Совѣта въ одиннадцать часовъ утра, у Министра Иностранныхъ Дѣлъ, отправились послѣ того въ 1 часу въ Тюльери, гдѣ подъ предсѣдательствомъ Короля происходило засѣданіе Кабинета, продолжавшееся нѣсколько часовъ. По газ. *Presse*, извѣстія изъ Ваны касательно дѣла востока, были предметомъ совѣщаній.

— Въ Тюльери будутъ сдѣланы приготовленія къ большому обѣду, который намѣрены дать всѣмъ офицерамъ гарнизона, вскорѣ по возвращеніи Герцога Орлеанскаго.

— Полковникъ Деларю, дежурный офицеръ Военнаго Министра, сопровождавшій Герцога Орлеанскаго во всемъ его путешествіи, прибылъ сегодня утромъ съ деньгами отъ него въ Министерствѣ; должно предполагать, что извѣстія Г-на Деларю, поставятъ Военнаго Министра въ состояніи, совершенно разсѣять опасенія, разпространенныя Газ. *Presse*, о положеніи Африканской арміи.

— *Journal de Paris* извѣщаетъ, что наконецъ правительство получило отъ Испаніи дозволеніе, устроить въ Могонѣ Военный Госпиталь, и что впередъ больные Африканскихъ войскъ, туда будутъ отправляемы. До нынѣ, прибавляетъ этотъ журналъ, Англія протѣивалась этому проекту.

23-го Нолбра.

Правительство публикуетъ сегодня слѣдующую

наше фабрики, какъ то czynią wyroby Anglii. Oto są drzwi, do których naprzód zapukać należy. Węzły związku codziennie się ścieśniają. Konwencya zawarta 30 Lipca 1838, między państwami, do Związku należącymi, położyła główne zasady stopy menniczej; a że Prussy w tym związku zajmują miejsce kasyera jeneralnego, zatem ich papiery będą miały obieg w całym Niemczech. Na ostatnich naradach w Berlinie przyjęto jednolitą wagę. Wszystkie te uchwały wzmacniają Prussy, lubo te, drogo opłacają korzyści, jakie im związek przynosi. Rękodzielnie Prusskie z trudnością wytrzymują spółbieganie się Saskich, gdzie przemysł nadzwyczajnym sposobem doszedł szybko stopnia doskonałości. I że względu na przychód, poniosły Prussy dosyć znaczne straty. Rozdział wspólnego poboru w całość, przyniósł niektórym państwom znaczący przychód, niżeli dawniej posiadały; lecz Skarb Pruski cierpi na tym. W drugim artykule wskazemy, jakie stanowisko przybrać powinna Francya względnie związku Niemieckiego.“

— Ledwo-że P. Guizot przybył do Paryża, otrzymał natychmiast zaproszenie do zamku, gdzie miał u Króla posłuchanie.

— Poseł Angielski Lord Grainville, miał enogdaj długą naradę z Marszałkiem Soulttem, a jak słychać, żądał niejakić wyjaśnień względem zamierzonego utworzenia eskadry rezerwowej w Tulonie. Zapewniają, że Marszałek wyłuszczył z całą otwartością Angielskiemu dyplomacie, wszystkie powody, które skłoniły gabinet Tuilleryjski do podobnego kroku ostryżności. Widać ze wszystkiego, że polityka Angielska odlała się dzisiaj znacznie więcej, jak dawniej było. Jednakże okoliczność ta, mogąca spowodować obawę o *casus belli*, nie sprawia Ministerstwu Francuskiemu najmniejszego kłopotu. Słychać, że Dywan postanowił niezmienić, rozpocząć nanowo pośrednie układy z Mehmedem-Aliem, ażeby załatwienie sprawy Wschodniej, bez wdania się Mocarstw Europejskich, przyspieszyć. Podobno dla ułatwienia tego wypadku, został odwołany Admirał Roussin, a nadto przeszkodzone tym sposobem, ażeby Kongres Europejski do skutku nie przeszedł.

— Ze względu na wiadomość, że Anglia z Austryją i trzecią jeszcze Mocarstwem zawarły już formalny traktat, nietylko w tym celu, ażeby zapewnić Porciej jej całość i niezawisłość, ale nawet żeby w razie potrzeby amusić Mehmed Alego do przyjęcia napowrót dotychczasowego stanowiska, jako lennik Sułtana, powiada dziennik *Presse*: „Nie jesteśmy w stanie stwierdzenia tej wiadomości, pochodzącej z gazet Niemieckich, ani jej zaprzeczyć. Możemy tylko powiedzieć, że nie jest ona niepodobną do prawdy.“ (G.C.)

Dnia 22.

Ministrowie dzisiaj przed południem, o godzinie 12 zebraли się byli na Radę do Ministra Stosunków Zewnętrznych, a potem około 1-szej udali się do Tuilleries, gdzie pod prezydencją Króla była rada Gabinetowa, kilka godzin trwająca. Podług gazety *Presse*, wiadomości z Wiednia o rzeczach Wschodu były przedmiotem tego naradania się.

— W Tuilleryach robią przygotowanie do wielkiego obiadu, który wszyscy oficerowie załogi za powrotem Xięcia Orleañskiego dać mają.

— Półkownik Delarue, oficer ordonansowy Ministra wojny, który Xięciu Orleañskiemu w całej towarzyszył podróży, dzisiaj rano z depeszami od niego do Ministeryum przybył. Przepowiadają już, że doniesienia P. Delarue postawią Ministra wojny w stanie, uprzątnąć wszystkie obawy, rozszerzone przez gazetę *Presse*, o stanie wojska Afrykańskiego.

— *Dziennik Paryżki* donosi, że Rząd otrzymał na koniec od Hiszpanii pozwolenie, w Mahon szpital wojskowy założyć, i że chorych z wojska Afrykańskiego ciągle tam odsyłać będą. Dotąd, przydaje tenże dziennik, Anglia temu projektowi przeciwić się miała.

Dnia 23.

Rząd ogłosił dzisiaj następującą depeszę telegraficzną

ficznie, „Poseł Francuzki do Ministra Stosunkow Zewnętrznych. Bajonna, 20 Listopada. (Madryt 18 go).
Postanowieniem Królowej Rejentki nakazane zostało rozwiązanie Kortosow. Madryt zupełnie spokojny.

— Poseł Austriacki udał się dzisiaj wieczorem, o której godziny 11-tej do Lorda *Granville* i miał z nim konferencyę, która się do późna w noc przeciągnęła.

— *Giełda 23 go Listopada.* Spekulanci dzisiaj rano u Tortoniego ogłosili śmierć 3-ch arey znakomitych ludzi stanu, mianowicie: Xięcia Wellingtona, Xięcia Metternicha i Jenerała Jackson. Żadna z tych żałobnych wieści niepotwierdziła się, i należy się spodziewać, że te pogłoski zamienią się w przepowiednię długiego życia tych mężów. Renty Francuzkie z początku były nieco spadły, ale się do pierwszego podniosły kursu. Rozwiązanie Kortezów nie okazało tak szkodliwego wpływu na papiery Hiszpańskie, jak się obawiano, i papiery długu Hiszpańskiego trzymają się na 25%.

(A.P.S.Z.)

Z Tuluzy 13-go Listopada.

O losie Hr. España krążą tu rozmaite wieści. Wzrost dług jednych: ukrywa się on w małej wiosce, gdzie oczekuje na sposobność oddalenia się na okęcie z Hiszpanii; inni zaś głoszą, że w drodze zabity i że skąty stracony został. Włościanie mieli znaleźć ciało jego poszarpane. Powołecznie tu sądzą, że nie przypadzie do przyjaźielskich układów, między Esparterą a Kabrerą i że rząd francuzki, napróżno w tym celu czynił zabiegi.

Z Marsylii 13-go Listopada.

W dzisiejszym numerze *Sémaphore*, umieszczono zostało pismo ze Stambułu z dnia 27 Października, które opiewa wiadomość niespodziewaną i nader do prawdy niepodobną, że P. Pontois miał uzyskać pozwolenie dla naszej floty przepędzenia szmy we wnętrzu Dardanellów. Tenże sam list donosi, iż w Pera powszechnie mówią o niezwłócznym odwołaniu przez gabinet Angielski Lorda Ponsonby. (G.R.K.P.)

Lyon, 20 Listopada.

Xiąże Orleański, dzisiaj z południa o godzinie 3-iej odprawił wjazd do naszego miasta. U bramy spotkany był przez wszystkie władze miasta, mając na czole Jenerał Porucznika i Prefekta, i wśród okrzyków nader licznie zgromadzonego ludu odprowadzony został do przygotowanego dla siebie pałacu. Xiąże cztery dni ma w mieście naszym zabawić. Na drodze, między Marsylią i Aix zdarzył się przypadek, że upadł koń pocztyliona jednego, który wioził Xiącra Orleańskiego, i on pod obrótem koń życie zakończył. (A.P.S.Z.)

N I D E R L A N D T.

Król ozdobił wielkim krzyżem orderu Lwa Niderlandzkiego, bawięcego tu Xiecia Saske-Weimarskiego. (G.A.K.P.)

▲ 附 錄 ▲

Londyn, dnia 15 Listopada.

Obywatele miasta Montréal podali adres tymczasowemu Gubernatorowi Jeneralnemu Kanady, Sir John Colborne, w którym ubolewają nad tém, że tenże odwołany został, oddają sprawiedliwość jego zasługom, i proszą go na koniec, aby Rządowi do omagał radą w zamiarach połączenia obu Kanad. Sr John Colborne, odpowiadając na adres pomieniony, powstaje na wicherzycieli, którzy przez swe nieprawne działania wstrzymali wzrastający dobry byt osady; rzecz zaś o połączeniu Kanad, pozostawia swemu następcy, który, jako były Minister, świadomej jest zamiarom i widokom Rządu. Jenerał Colborne, wsiadając na okręt, pożegnał się zapałem przez wszystkich mieszkańców pochodzenia Angielskiego.

— Nowo mianowany Generalny Gubernator Kanady, P. Poulett-Tomson, przybył tamże 17 z. m. W Toronto, gdzie się utworzyły dwa stronnictwa jedno durhamistów, drugie anti-durhamistów, przyszło w dniu 15 z. m. na wielkim zgromadzeniu ludu, do tak gwałtownych sporów, że dwie osoby utraciły życie, a kilka osób odniosło rany.

— Woxora, przewodniczyła Monarchini tajnej radzie w Windsorze, na której Lord Ebrington, Namiestnik Irlandyi, składał przysięgę na Lorda Namiestnika Hrabstwa Devon, a Hr. Errol, mianowany niedawno Wielkim Marszałkiem dworu Królowej, otrzymał łaskę swego urzędu Marszałkowskiego.

— Xiąże Lieven, najął na kilka miesięcy dom w Londynie, zamierzając ten przeciąg czasu przepędzić w Anglii.

— Z Newport dochodzą nas obszerno opisy przestęp.

лиць, содержащихся въ тюрьмахъ и свидѣтелей по яхъ дѣлу. Известія о новыхъ смятеніяхъ чартистовъ, оказались неосновательными. (О.Г.Ц.П.)

22 го Ноября.

Правительство, по извѣстіямъ министерскихъ газетъ, получило донесеніе, что Шахомъ Персидскимъ приняты всѣ со стороны В. Британіи сдѣланныя требованія.

— Вчера разпространился слухъ, что Герцогъ Веллингтонъ заболѣлъ опасно при смерти въ Вальмер-Кастлѣ, что однакожь не подтвердилось; напротивъ того сегодня полученныя извѣстія сообщаютъ, что Герцогъ такъ поправился, что сегодня намѣренъ былъ ѣхать въ Лондонъ, еслибъ погода не была столь дурна и неблагоприятна.

— Лордъ Бругамъ трудится теперь надъ составленіемъ Жизнеописанія Георгія Каннинга.

— Г-нъ Ганкокъ дѣлалъ опыты ѣздить паровозомъ по обыкновенной дорогѣ, а счастливо совершилъ путь въ 8 англійскихъ миль, по дорогѣ изъ Лондона въ Барнетъ, туда и обратно.

— Извѣстный начальникъ Чартистовъ Дръ Тайлоръ, по причинѣ прежде произнесенной имъ возмутительной рѣчи, теперь арестованъ близъ Карлиа.

— Въ арсеналѣ въ Вульвичѣ въ послѣднее время, господствуетъ столь необыкновенная дѣятельность, что въ немъ въ четыре послѣдніе мѣсяца, больше вылато пушекъ, нежели въ прошедшіе семь лѣтъ.

— Цѣнность хлѣба вывезеннаго въ прошедшемъ году Англіею изъ Германіи, простирается до 4 милл. ф. ст.

— На сегодняшнемъ хлѣбномъ рынкѣ, привозъ Англійской пшеницы былъ незначителенъ, но по причинѣ худого качества ея, должны были продавцы принимать извѣстныя цѣны. Сбытъ иностранной пшеницы при послѣднихъ торгахъ, производился посредственно.

23 го Ноября.

Герцогъ Веллингтонъ оправился отъ своей болѣзни и сегодня по полудни пріѣхалъ въ здѣшній свой дворецъ Ассей Гузъ. Причиной его нездоровья, по некоторымъ были чрезвычайныя напряженія по охотѣ, по мнѣнію другихъ нарушеніе дѣтъ. Герцогъ некоторое время находился близокъ къ совершенному изнеможенію, но вскоре опять пришелъ въ себя. Королева прислала одного изъ своихъ Камергеровъ, осведомиться о состояніи его здоровья. (А.Р.С.З.)

Испания.

Мадридъ, 9 го Ноября.

Въ провинціяхъ господствуетъ совершенное спокойствіе; Мунагори, котораго здѣсь весьма хорошо принимаютъ, утверждаетъ, что онъ останется всегда вернымъ Королеви, если и въ преимущества, какъ въ религіозномъ, такъ и въ политическомъ отношеніи, не будутъ нарушены.

— Мы получили извѣстіе изъ достовѣрныхъ источниковъ, что Карлистскіе офицеры, а въ числѣ ихъ извѣстный Тристанъ, убѣжали изъ Франціи въ отрядъ Графа Эспанья.

— Министры не рѣшились еще распустить кортесовъ. Партія восторженныхъ (Exaltados), остерегаемая Герцога Витторіи и старается неопріязненнымъ дѣйствіями устрашать кабинетъ. Говорятъ, что въ клубахъ приготовляли возмущеніе и старались склонить къ участию въ немъ покой Королевы правительницы. Министры не прибѣгали до сего времени къ сильнымъ мѣрамъ, однако готовы отразить нападеніе. Они вытребовали въ Мадридъ ескадронъ Квасаръ и назначили бригаднаго начальника Бальбоа, Мадридскимъ Военнымъ Губернаторомъ.

— Изъ Барцелонъ вышутъ, что Кабрера публично выскрѣгоща пріезжаго ему предписаніе Довъ Карлоса о сдачѣ, потомъ прочелъ войскамъ свои депеши и объявилъ, что не будетъ повиноваться ни одному предписанію Д. Карлоса изъ Франціи, потому, что онъ содержится тамъ въ пѣну и дѣйствуетъ не по своему произволу. (О.Ц.Г.П.)

15-го Ноября.

Генералъ Савицъ и Г. Мельсурею, пожалованы въ Сенаторы.

— Пишутъ изъ Винареза, что Кабрера желая произвести опытъ съ гарнизономъ въ Кантавіехъ, ночью явился передъ этимъ мѣстомъ со многими лицами, кои по его повелѣнію кричали *да здравствуетъ Изабелла II*. Гарнизонъ сейчасъ открылъ сильный огонь а охотники сдѣлали вылазку. Кабрера изъявилъ свое удовольствіе войскамъ за ихъ бдительность.

— Въ *Correo national* пишутъ: Мы узнали сейчасъ, что Французскій посланникъ при здѣшнемъ Дворѣ, Маркисъ Руминъ, получилъ депеши, въ которыхъ его извѣщаютъ о прѣбытіи во Францію Графа д'Эспанья. (А.Р.С.З.)

изъ Испанскихъ границъ.

Изъ другаго источника *Moniteur Parisien* пи-

савъ ошб въ виганіи осадzonych i licanych świadków; wieści o nowych rozruchach chartystów, okazały się zupełnie bezzasadnemi. (G.R.K.P.)

Dnia 22.

Rząd, podług doniesienia gazet ministerjalnych, otrzymał wiadomość, że Szach Perski na wszystkie, ze strony Anglii przełożone żądania, rezwolil.

— Wczora powszechnie mówiono, że Xiążę Wellington w Walmer Castle, niebezpieczną chorobą jest złożony, co się jednakże nie potwierdziło; owszem dzisiaj otrzymane wiadomości zwiastują, że Xiążę, tyle już jest zdrowym, że dzisiaj do Londynu ma jechać, jeżeliby stan powietrza nie był zbyt ostry i nieprzyjemny.

— Lord Brougham pracuje teraz nad biografią Jerzego Canninga.

— P. Hancock robił doświadczenie, jeździć wozami parowymi po zwyczajnych drogach, i drogą z Londynu do Barnet, 8 mil odległości, tam i nazad szczęśliwie odbył.

— Znajomy naczelnik Chartystów, Doktor Taylor, za mowę buntowniczą dawniej przez niego mianą, teraz w bliskości Carlisle został uwięziony.

— W arsenale w Woolwich w ostatnim czasie tak nadzwyczajna była czynność, że w ostatnich czterech miesiącach większą liczbą armat ulano, aniżeli w siedmiu ostatnich latach.

— Wartość zboża, do Anglii z Niemiec w roku szóstym sprowadzonego, wynosi 4 miliony f. s.

— Dzisiaj na rynku zbożowym nie znaczny był przywóz pszenicy angielskiej, ale dla złego gatunku siarna, musieli sprzedawcy za nią oddawać cenę. Zagranicznej pszenicy na ostatnich targach nie zbyt wiele przedano.

23-go Listopada.

Xiążę Wellington zupełnie z choroby wyszedł, i dzisiaj po południu do swego tu mieszkania Apsley-House przybył. Choroba jego, podług jednych pochodziła ze zbyt czynnego wytężenia się na polowaniu, podług drugich od niezachowania się w dyecie. Xiążę był przez czas niejaki prawie bez uczucia, ale rychło powrócił do siebie. Królowa jednego ze swych Szambelanów przysłała dla dowiedzenia się, jakby się miał. (А.Р.С.З.)

Hiszpania.

Madryt, 9 Listopada.

W prowincjach panuje największa spokojność, a Muñagorri, który tu używa najlepszego przyjoia, utrzymuje, że one będą ciągle najwierniejszymi rządowi Królowej, jeżeli ich swobody religijne i polityczne ściśle przestrzegane będą.

— Dowiadujemy się z najlepszego źródła, że oficerowie karlistowscy, a między innymi znany Triстанъ, zbiegli z Francyi do wojska hr. España.

— Ministrowie nie ośmielili się jeszcze rozwiązać kortezów. Stronnictwo *Exaltados*, które się obawia Xięcia Vittoryi, pragnie oznakami nieprzyjacielskimi przestraszyć gabinet. Mówią, że kluby przygotowywały zamieszanie, i chciały namówić do uczestnictwa żołnierzy z pѣtku Królowej Rejentki. Gabinet nie używał dotychczas surowych kroków; poczynił stoli przygotowania, w celu odparcia napadu. Powołał do Madrytu szwadron kirysyerów i mianował brygadiera Balboa, Gubernatorem wojskowym stolicy.

— Z Barcelony donoszą między innemi, że Kabrera kazał publicznie wychłostać powstańca, przywołanego mu rozkaz Don Karlosa, aby się poddał; odczytał potem depesze wojsku; przytѣm oświadczył, że nie ustąpi żadnego rozkazu z Francyi nadesłanego, bo Don Karlos jest jeńcem i nie jest panem swoich czynności. (G.R.K.P.)

15 go Listopada.

Jenerał Sanz i P. Melgurejo mianowani Senatarami.

— Piszą z Vínareza, że Cabrera, dla doświadczenia załogi w *Cantavieja*, w nocy przed tѣm miastem ukazał się z kilką osobami, które na rozkaz jego kilkakrotnie wykrzyknęły miły: „Niech żyje Izabella II!” Załoga wnet rozpoczęła dobrze utrzymywany ogień, a ochotnicy wycieczkę zrobili. Kabrera wojsku zadowolone swe oświadczył za okazaną czujność.

— W *Correo National* czytamy: „W tej chwili dowiadujemy się, że Posel francuski przy tutejszym dworze, Margrabia Rumigny, otrzymał uwiadomienie o przybyciu do Francyi Hrabiego España. (А.Р.С.З.)

(Od granic Hiszpańskich.)

Z innego źródła pisze o Hr. d'España *Moniteur* (2)

шесть о Графѣ д'Эспанья: „Нѣтъ уже сомнѣній, что Графъ д'Эспанья умерщвленъ собственною своею вооруженною; въ извѣстіи согласны въ томъ отношеніи. 7 ч. с. м. похоронили въ Коля де Нарго трупъ, который то нашли въ Сегрѣ. Онъ имѣлъ связанные руки и ноги; лѣта умершаго, дородность, цвѣтъ кожи и пр. все показывало, что это тѣло Графа д'Эспанья. Никто не осмѣливается упоминать о томъ, потому, что возмущатели угрожаютъ смертію тому, кто скажетъ о томъ слово. Губернаторъ изъ Санъ д'Ургеля, отпразднѣвъ одного довѣреннаго человека привѣдать въ Коля де Нарго, чтобы убѣдиться въ истинѣ.“

— Въ письмѣ Карлистскаго Офицера напечатанномъ въ *Sentinelle des Pyrénées*, находимъ между прочимъ, слѣдующее извѣстіе: „За нѣсколько дней предъ тѣмъ сдѣлано покушеніе противъ Генерала Кабреры. Англійскій агентъ вышелъ на берегъ въ Тортосѣ, отправился въ главную квартиру и сообщилъ Генералу, что онъ на палубѣ своего судна, имѣетъ 10,000 англійскихъ ружей, которыя обязывается доставить въ прибрежную деревню, ежели ихъ купятъ. Кабрера отправился съ двумя Адыутантами и боковыми въ условленное мѣсто, но изъ предосторожности послалъ прежде своихъ Адыутантовъ въ деревню. Когда они не возвращались, онъ вслѣдъ за ними отправилъ офицера съ солдатомъ, въ коняхъ начали стрѣлять въ деревнѣ, что заставило Кабреру повернуть лошадей и скрыться скорѣе. Въ послѣдствіи оказалось, что въ этой деревнѣ было нѣсколько ротъ Христианосовъ въ засадѣ на Кабреру.“ Но это извѣстіе требуетъ подтвержденія. (G.C.)

ТУРЦІЯ.

Эрзерумъ, 10 Октября.

Уাত্রяютъ здѣсь, что Ибрагимъ Паша вступилъ въ переговоры съ Курдами поднимшими оружіе противъ Османской Порты, съ тою цѣлью, чтобы обрѣзывать изъ Курдистана царство и владѣтелемъ его сдѣлать своего сына, Исмаила Бая. По этому то а не другому поводу, онъ приказалъ ему приѣхать къ себѣ, чтобы назначить его начальникомъ Кавалеріи изъ Курдовъ, которые со времени сраженія при Низибѣ, перешли подъ Египетскія знамена. Шахъ Персидскій, опасаясь, кажется, чтобы кочующія племена Курдовъ, однажды признавъ надъ собою владѣтельство одного изъ сыновей Ибрагима-Паши, не соединились тѣсно съ инсургентами Герата, коихъ не лавируетъ противъ Персовъ теперь усиленно больше, чѣмъ когда либо прежде; по тому поводу онъ приказалъ своему посланнику въ Константинополь, объявить Султану, что Персидское войско готово соединиться съ Турецкимъ, для уничтоженія надменныхъ наміреній Ибрагима Паши. (G.C.)

ЕГИПЕТЪ.

Александрія, 27-го Октября.

Говорятъ, что Г. Зизинія, Греческій уроженецъ, натурализованный во Франціи, будетъ назначенъ Консуломъ вольныхъ Нѣмецкихъ городовъ при Египетскомъ Правительствѣ.

— Въ Сиріи уже возстановлено спокойствіе. Шерифъ-Паша имѣлъ нѣсколько стычекъ съ инсургентами, хотя не всегда могъ одержать надъ ними верхъ, но наконецъ они должны были уступить превосходству силъ. Акрскій-Паша также смирилъ племена Геброна. Ибрагимъ-Паша все время стоялъ въ Марашѣ, откуда онъ наблюдаетъ Турецкое войско собирающееся въ Малатію, которое уже числомъ простирается до 12,000 человекъ.

— По письмамъ изъ Багдада, прибылъ уже на Турецкую границу юный Ибрагимъ-Паша (сынъ Исмаила-Паши), вистѣ съ Хуршидъ-Пашею и корпусомъ изъ 20,000 чел. которымъ онъ угрожаетъ Басеръ, находящейся съ другой стороны въ опасности отъ Персовъ. Настало кажется Портъ рѣшительное время, сдѣлать съ заключеніемъ мира съ Мегмедомъ-Али, чтобы онъ въ доказательство своей нелицемѣрной дружбы, прогналъ оттуда Персовъ. Англичане не будутъ ему въ томъ противиться, хотя бы онъ даже вторгнулся въ Персію. (G.C.)

АВСТРІЯ.

Семлинъ, 10 Ноября.

Семейство прежняго извѣстнаго Начальника въ Сербіи, Георга Чернаго, возвратилось въ Сербію изъ Россіи, гдѣ оно поселилось со времени несчастной эпохи съ 1813 г. (A.P.S.Z.)

ОСТЪ-ИНДІЯ.

Бомбей, 7-го Октября.

За экспедиція въ Афганистанъ уже окончена и войска, которыя возвели на тронъ Шаха Султану Мула, возвратились, оставивъ въ Кабулѣ отрядъ, пока не утвердятся возстановленный порядокъ.

Parissien: „Nie masz już wątpliwości, że Hrabia d'España został przez własną eskortę zamordowany; wszystkie doniesienia zgadzają się w tej mierze. Dnia 7 go b. m. pochowano w Coll-de-Nargo, trupa, który został znaleziony w Segre. Miał on związane ręce i nogi, jego wiek, tusza ciała, kolor skóry etc., wszystko okazywało, że jest to ciało Hrabiego d'España. Nikt nie śmie wspominać o tém, ponieważ barzycoiele zagroziłi, że zamordują każdego, kto by słowo o tém wspomniał. Gubernator z San d'Urgel, wysłał poufnego człowieka na zwiady do Coll de-Nargo, aby się przekonał o prawdzie.“

— W liście oficera Karlistowskiego umieszczonym w *Sentinelle des Pyrénées*, czytamy między innemi taką wiadomość: „Przed kilką dniami spełniono zamach przeciwko Jenerałowi Kabrerze. Agent Angielski, który w Tortosa wysiadł na ląd, udał się do głównej kwatery i powiedział Jenerałowi, że ma na pokładzie swojego statku, 10,000 strzelb Angielskich, które jeżeli kupione zostaną, do wioski nadbrzeżnej dostawie obowiązują się. Kabrera udał się z dwoma Adyutantami i 60 żołnierzami konnemi, do wskazanego miejsca, ale przez ostróżność, wysłał pierwaj obudwóch Adyutantów swoich do wioski. Gdy ci nie wrócili, posłał za nimi oficera z żołnierzem, których przyjąto wystrzałami w wiosce, to zaś skłoniło Kabrerę, że zwrócił konia i schronił się jak najspieszniej. Pokazało się potem, że w tej wiosce było ukrytych kilka kompanij kryształow, na Kabrerę zasadzonych.“ Wiadomość potrzebująca potwierdzenia.

ТУНІСЪ.

Erzerum 10 go Października.

Zapewniają tu, że Ibrahim-Basza rozpoczął układy z Kurdami, którzy podnieśli broń przeciwko Porcie Otomańskiej, a to w celu wyniesienia Kurdystanu na królestwo i postawienia na czele jego swego syna Ismaela-Baja. Z tego to, nie innego, względu, kazał on mu przyjechać do siebie, aby go postawić na czele konnicy Kurdów, którzy, od czasu bitwy pod Nisib, stanęli pod egipskimi chorągiewami. Szach perski obawia się podobno, aby koczujące ludy Kurdystanu, raz stawione będąc pod władztwem jednego z synów Ibrahim-Bazy, nie połączyły się ściśle z powstańcami Horato, których nienawiść przeciwko Persom, jest teraz większa, niż kiedykolwiek; posłał on więc z tego powodu polecenia swemu posłannikowi w Stambule, aby oświadczył Sultanowi, iż wojsko perskie jest gotowe połączyć się z tureckim, dla zniweczenia dumnych zamiarów Ibrahim-Bazy. (G.C.)

ЕГИПЕТЪ.

Alexandrya, 27 Października.

Слышавъ, że P. Зизинія, родомъ Грекъ, въ Франціи натурализованъ, будетъ мianowany консуломъ вольныхъ міастъ нѣмецкихъ при рѣдѣ египетскомъ.

Въ Сиріи уже приwrócono спокойность. Szeryf-Basza stoczył kilka utarczek z powstańcami; ale nie zawsze utrzymał się przy zwycięstwie, w końcu jednakże musieli ulec przemocy. Basza Akry, poskromił także ludy Hebronu. Ibrahim-Basza stał bez przerwy w Marasz, z kąd daje hacznosć na wojsko tureckie, zbierające się w Malatia i już do 12,000 ludzi doprowadzone.

Według listow z Bagdadu, miał już przybyć nad granicę turecką młody Ibrahim Basza (syn Ismaela-Bazy), łącznie z Churzydem Baszą, na czele 20,000 ludzi, którymto korpusem zagraża Baasor, także z drugiej strony przez Persów zagrożonej. Czas podobno i czas wielki, pośpieszać Porcie z zawarciem pokoju z Mehmedem-Alim, aby także na dowód swej szczerzej przyjaźni, Persów ztamtąd odpędził. Anglicy nie będą mu w tém przeciwni, chociażby nawet wkroczył do Persyi. (G.C.)

АВСТРІЯ.

Semlin, 10 Listopada.

Familia dawniejszego sławnego Naczelnika Serwii, Jerzego Czernego, powróciła do Serwii z Rosyi, gdzie od nieszczęśliwej epoki 1813 przemieszkiwała. (A.P.S.Z.)

ИНДІЯ.

Bombaj, 7-го Października.

Wyprawa do Afganistanu już jest ukończona, ztém wojsko, które osadziło na tronie Szacha Sudda-ul-Mulk, wraca do Indyi, pozostawiając za sobą w Kabulu, pokąd się obecny porządek rzeczy nie utwierdzi. (G.R.K.P.)